

මානව පරිසර සංරක්ෂණ සංගමය

Human Environmental League for Preservation

HELP – for helse, miljø og fredsarbeid

Nyhetsbrev nr. 9

Redaksjonen avsluttet: 23.12.2011

GLEDELIG JUL OG GODT NYTT ÅR!

Kjære venner.

Her følger en liten årsrapport for 2011:

1. Vårt kulturskole-program (සත්කාර Sathkara) er gjennomført med suksess i både Millaniya og Horana. Programmet har omfattet omlag 45 barn og tre lærere. Vi har hatt samlinger hver helg og på noen av fullmåne-dagene. Det ble ingen kulturfestival i år, men vi har planlagt en lengre busstur for alle deltagerne.
2. I Millaniya måtte vi dessverre stoppe ettermiddagsklassen p.g.a. lekkasjer i taket. Det skal repareres nå. Vi håper huseier får råd i januar slik at vi kan fortsette undervisningen.
3. Vi har plantet mye trær i “skogshagene” heromkring, bl.a. rundt tempelet på toppen av Subodharamaya, som ligger bak huset vårt her i Dolahena. Her har barna og ungdommene plantet 100 trær, bl.a. mahogny, naa, frukttrær og kokospalmer.
4. Vi i HELP organiserte matlaging og sørget for matutdeling til over 1500 pilgrimer i forbindelse med Vesak-feiringen i mai. Vesak markerer flere av milepælene i Buddhas liv.
5. HELP arrangerte seminar for 100 småbrukere, i et samarbeid med den lokale landbruksforvaltningen. Slike seminarer går under betegnelsen Divi Næguma (දිවි නැගුම som betyr “livsbygging”). Målet er bedre familieøkonomi, og temaene var kompost, jordarbeiding og jordforbedring, biologisk ugrasbekjempelse og fruktdyrking. Alle kursdeltagerne fikk fem kilo kompost i gave. Vi regner med å fortsette dette samarbeidet med lokale myndigheter framover.
6. Vi gjennomførte dugnad (shramadana) for å rydde veggrofter og kantvegetasjon både i Dolahena og Aggona.

Forside-illustrasjon: Chamara Thiwanka, Galkaduwa, Horana

7. Vårt lille landsbybibliotek fikk flere bøker, men trenger gjerne flere.
8. HELP fortsatte kampen mot dengue-smitte (mygg-overført sykdom) i vårt nabolag i hele 2011. Vi ryddet søppel rundt hus og hage og informerte allment om hvor viktig dette arbeidet er.
9. Lysbilde-kanonen som ble gitt i gave av norske venner i 2010, er mye brukt og svært nyttig for oss.

*Much love
From
Siripala*

and family with all Help members.

හැම දෙනාටම සුභ. අළුත් අවුරුද්දක් වේවා!

REISERAPPORT FRA SRI LANKA JANUAR 2011

Av Tomas Andersen Reinsborg

Det er mange år siden Siri-pala, Sriyani, Hansa og Charika var mine nærmeste naboer på Hadeland. Og i like mange år har jeg hatt i bakhodet at slike relasjoner krever et besøk. I forbindelse med min masteropp-gave ved Universitetet i Oslo med det selvvalgte tema *singalesisk nasjonalisme* og et noe planlagt feltarbeid på Sri Lanka fikk jeg gylden mulighet til å besøke familien i Dolohe-na.

Turen ble lagt til januar 2011 og besto hovedsakelig av et opphold i Horana, Dolahena, et kortere opphold i Colombo og et i Kandy.

Tomas i samtale med en representant for det buddhistiske presteskapet (Sanghaen සංඝ).

På forhånd hadde jeg forsøkt å komme i kontakt med to av de ledende professorene innen nasjonalisme-forskning ved universitetet i Colombo. Jeg lyktes etterhvert å gjøre avtale med en av dem. Under intervjuet fikk jeg også anledning til å treffe hans kollega, en professor i historie som også hadde relevante kommentarer til mitt prosjekt. Da oppgaven min er å foreta en diskursanalytisk undersøkelse av singalesisk nasjonalisme med fokus på det buddhistiske aspektet i denne nasjonalismen, viste det seg at andre intervjuobjekter enn de akademiske ved universitetet som stort sett refererte til andres og sine egne bøker, skulle være vel så viktige. Her ble Siripala en nøkkelperson.

Som en aktiv mann i lokalmiljøet, og tidligere lærer for en av dhamma-skolene (buddhistisk søndags-skole) i Horana hadde Siripala de kontaktene jeg håpet på.

2011 har vært det internasjonale skog-året, markert med mye skogplanting.

SPELL OF CREATION

Within the flower there lies a seed,
In the seed there springs a tree,
In the tree there spreads a wood.

In the wood there burns a fire,
And in the fire there melts a stone,
Within the stone a ring of iron.

Within the ring there lies an O,
In the O there looks an eye,
In the eye there swims a sea.

And in the sea reflected sky,
And in the sky there shines the sun,
In the sun a bird of gold.

In the bird there beats a heart,
And from the heart there flows a song,
And in the song there sings a word.

In the word there speaks a world,
A word of joy, a word of grief,
From joy and grief there springs my love.

Oh love, my love, there springs a world,
And on the world there shines a sun,
And in the sun there burns a fire.

In the fire consumes my heart,
And in my heart there beats a bird,
And in the bird there wakes an eye.

Within the eye, earth and sky,
Earth, sky and sea within an O,
Lie like the seeds within the flower.

Kathleen Raine

Siripala ville gjerne sette meg i kontakt med dem som han kjente og som han mente ville være interessante stemmer for analysen min. I tillegg kunne Siripala selv gi innsiktsfulle perspektiver på temaet mitt. De lokale munkene var svært åpne for mitt initiativ til intervju eller samtaler. Dette var fruktbart for oppgaven min selv om enkelte hadde en tendens til å dreie samtalen over til et lærer-elev forhold hvor de buddhistiske læresetningene sto i sentrum. For meg tydeliggjorde dette munkenes selvforståelse og rolle som veileder i livet. Enten samtalene handlet om politisert og nasjonalistisk buddhisme eller Buddhas læresetninger, var disse samtalene et rikt tilskudd, både for meg personlig og for oppgavens materiale.

Under disse samtalene vedrørende nasjonalistisk buddhisme var mitt fokus å finne ut hvordan den nasjonale buddhistiske krøniken [Mahavamsa](#) brukes i undervisningssammenheng på dhamma-skolene, blant munkene, og hvordan den generelt forstås og vektlegges som en kilde til faktiske historiske begivenheter. Mahavamsa står som det helt sentrale punkt i min masteroppgave da dette skriftet forteller om singalesernes og buddhismens ankomst til Sri Lanka. Den forteller om Buddhas ankomst og utvelgelse av landet og det singalesiske folk som beskyttere og ivaretakere av buddhismen. Slik er i følge Mahavamsa landet Sri Lanka og singaleserne hellig utvalgt av Buddha selv. Denne nasjonale krøniken er i den nasjonalistiske diskursen på Sri Lanka hovedreferansen for buddhistisk nasjonalistisk retorikk, en retorikk man også finner hyppig i bruk, i hvert fall i senere tid innen partipolitikk på Sri Lanka.

Som utenforstående synes jeg det kunne være vanskelig å spørre om enkelte ting særlig i forhold til Mahavamsa som en troverdig historisk kilde, og hvordan singalesiske munkene ser seg selv som hellig utvalgt, og ikke minst deres forhold til den tamilske hinduistiske minoriteten i landet. Grunnet den etniske konflikten og den tidligere borgerkrigen på Sri Lanka følte jeg at jeg sto midt i et tema ladet med kritikk mot ulike hold. Jeg fryktet at de kanskje ville tro det lå implisitte beskyldninger i spørsmålene mine. Disse bekymringene viste seg selvfølgelig å være unødvendige.

Mitt opphold på Sri Lanka skulle i hovedsak være en inspirasjonsturne for studiet mitt, for å få nærhet til temaet og det landet hvor temaet er lokalisert. Dette lot seg med letthet gjennomføre med hjelp fra Siripala og Sriyani og resten av familien, og utbyttet studiemessig ble bedre enn forventet. Samtidig var oppholdet hos «Dolohena-familien» en virkelig fornøyelse, med den type gjestfrihet og behjelpelighet som jeg våger påstå hører med til det sjeldne. Naturen i området, og ikke minst deres egen «fruktige» hage gjorde også sitt for mersmak og lysten etter å reise tilbake. Når det er sagt, vil også hvite sandstrender stå sterkt i minne gjennom vinteren her i Norge.

Oppgaven min er tilgjengelig her: <http://www.duo.uio.no/publ/teologi/2011/133515/Reinsborg.xMasteroppg.2011.pdf>

ETTER 27 ÅR: TORE GJERT KRYSSER SITT SPOR

*Tore Gjert Eriksen
2010*

Det var med en blanding av forventninger og spenning jeg landet på Sri Lanka 27 år etter at jeg besøkte denne vakre og interessante øya første gang.

Denne gangen hadde jeg med hele familien, fru Anne, døtrene Tuva (19) og Tiril (17) og sønnene Sondre (13) og Birk (9).

Førstereis-gutten 1984

Det hadde blitt litt diskusjoner i forkant av reisen hvordan vi skulle disponere tiden vår her nede. Jeg ønsket å være mest mulig sammen med Siripala og være med på prosjektene i regi av HELP. I tillegg ønsket jeg å besøke de to landsbyene Shramadanagama og Kitulhena (landsbyer utenfor byen Akuressa i sør-fylket [Matara](#)) hvor jeg tilbragte mest tid i 1984. Samtidig ville jeg vise familien litt av øyas kultur og natur. Tuva og Tiril hadde gitt klar beskjed om at de trengte bade- og strandferie sånn at vi måtte finne en middelvei slik at alle ble tilfreds.

Det ble et hjertelig møte med Siripala på flyplassen. Han stilte med stor bil og sjåfør og fikk transportert oss ned til [Bentota](#) hvor vi skulle akklimatisere oss litt før vi dro opp til Horana.

I Bentota møtte vi uendelig lange strender, nesten uten turister. Det var tydelig at den gryende nye økonomiske verdensordenen har begynt å gjøre seg gjeldende; her var arabiske, indiske, russiske og kinesiske turister, men nesten ingen vest-europeere. Araberne var i klart flertall – ikke så rart da deres beskrivelse av paradiset er eviggrønne åser og rennende vann. Vi fikk også prøvd ayurvedisk oljemassasje som var usedvanlig avslappende etter “krigen” med entreprenører hjemme i Tromsø, rett før avreisen.

Etter tre dager kom Charika og hentet oss opp til Horana til familien

Anne, Sondre, Sriyani, Birk, Siripala, Tuva og Tiril

Gamages flotte residens med stort omland for dyrking av frukttrær, kokos, kaffe m.m. Det var veldig koselig å få treffe igjen Sriyani, Siripala og Charika. De visste ikke hva godt de skulle gjøre for oss og disket opp med de herligste srilankiske rettene. Om ettermiddagen tok Charika oss med til tempelet og guidet oss i Buddhas historie og lære.

Morgenen etter tok Siripala og Charika oss med til en elv hvor vi kunne svale oss med et herlig bad.

Deretter fikk vi være med på møte i regi av HELP med utveksling av taler, sanger og billed-

fremvisning. Tuva og Tiril fikk prøve seg som engelsk-lærere, mens Sondre og Birk fikk gleden av å oppleve idrettens forbrødrende magi med fotball og volleyball sammen med de srilankiske guttene. Etterpå hadde vi et felles måltid, og en hyggelig aften med familien Gamage.

Morgenen etter fikk vi ett av turens høydepunkt; en herlig tur, varm og strabasios, syntes flere, opp gjennom teplantasjene til en høyde med fantastisk utsikt over åsene og landsbyene, hvor en enslig buddhistmunk holdt til. Her fikk vi være med på å plante hurtigvoksende tropisk edeltre for å bedre miljøet. Ungene syntes det var fint å få være med på det idealistiske arbeidet Siripala gjør: - Det beste med hele turen, syntes Sondre på 13.

Deretter dro vi opp til [Kandy](#) for å oppleve hjertet av øyas singalesiske kultur og historie. Vi bodde første natten oppi åsene, hvor det var frodig og en vakker utsikt over byen og de om-

සැවිද්දා (den buddhistiske presten), Sondre og Siripala planter trær på Subodharamaya.

kringliggende fjellene. Dagen etter dro vi ned til et hotell ved floden. Vi hadde en flott dag i den botaniske hagen i [Peradeniya](#), og på kvelden besøkte vi [Tannens tempel](#), hvor etter sigende én av Buddhas tenner skal ligge forseglet i sju gullskrin. Vi fikk også med oss en danseforestilling som var så å si helt lik den jeg så for 27 år siden – med en spektakulær avslutning hvor flere av danserne gikk over glødende kull.

Dagen etter var det museumsbesøk før vi dro tilbake til Siripala og familien og fikk en aldeles nydelig lunsj. Jeg skulle ønske vi kunne vært lengre der, men jeg hadde lovet at vi skulle ned til sjøen for å bade igjen, så vi for ned til Weligama, uten å få besøkt landsbyen (Millaniya, 5 km SV for Dolahena) med de krigskadde soldatene.

I Weligama bodde vi i to hytter nede ved sjøen. [Weligama](#) en litt mindre by med kort reise til Akuressa. Det var en fin strand med hyggelige folk, surfing, fiskere og strandvolleyball med fiskerne om kvelden. Med cricket rangert høyest følger volleyball som den nest mest populære idretten på Sri Lanka. Det var skikkelig gøy med en time trim før solen forsvant.

Jeg dro en tur til Matara for å lete opp [Sarvodayas](#) kontor der. Det var blitt kjempestort og moderne, men kun en vaktmester var der da jeg stakk innom. De hadde fått mye penger fra Oxfam,

og han fortalte at det var en gjeng med utenlandske ungdommer som var mer eller mindre permanent i området. Nelson Ayya hadde vært den siste lederen fra vår tid, men også han hadde sluttet og dratt til Badulla? for å drive et prosjekt blant veddhaene. Av en nabo fikk jeg også vite at Hewa drev en førskole og bodde like ved i samme gate, men han var dessverre ikke hjemme den ettermiddagen.

En dag leide vi sykler og syklet rundt i Weligama og områdene rundt. Det var flott å stoppe og snakke litt singalesisk med folk jeg møtte. Jeg husket fremdeles enkelte fraser, nok til å få mye oppmerksomhet og kontakt med dem en ønsket.

Jeg var veldig spent på reisen opp til Shramadanagama – ville jeg møte de samme folkene der som jeg bodde hos for 27 år siden? Jeg og Sondre tok en tur opp dit, jeg kjente igjen deler av veien fra Akuressa, men ikke hele: Det var kommet til en del nye hus både langs veien og i landsbyen. Husset til veda mahattaya (වෙද මහත්තයා, eller den lokale ayurveda-legen som praktiserer plantemedisin) hvor jeg bodde, var avstengt og fraflyttet. Men Somakka som var førskolelærer i regi av Sarvodaya, bodde fremdeles på toppen av landsbyen. Hun hadde giftet seg med Podiayya og fått

Sondre på besøk hos venner i lands-byen Shrama-dana-gama, en såkalt "modell-landsby" etablert av myndig-hetene da Tore Gjert og Inger Karin bodde her i 1984.

tre barn med ham. Barna var nå voksne, og guttene hadde datautdannelse fra universitetet, men ikke jobb enda; de håpet på at samarbeidet med India nå når borgerkrigen er slutt, slik at det blir flere jobbmuligheter til universitetsutdannede arbeidsløse. En av guttene arrangerte weekend-skole for 30 ungdommer i matematikk. Somakka hadde sluttet å jobbe, hun var sliten, sa hun, men hun var veldig lik seg selv... Hun var blitt enke, og lurte veldig på hvordan det gikk med Inger Karin. Jeg skal hilse til henne fra flere av de andre landsbyboerne. Vi fikk en herlig lunsj hos Somakka, og var innom flere av naboene og drakk søt og god te. Via mobil fikk vi kontakt med veda mahattaya som nå bodde hos sin mellomste datter i Colombo. Han kom ned til Weligama dagen etterpå, hvor vi fikk en brukbar samtale. Han fortalte om massakre som hadde skjedd i sør med mange døde, men med min sinhala og hans engelsk var det ikke mulig å forstå hele historien. Vi avtalte at vi skulle komme og besøke ham og familien i Colombo den siste kvelden før vi forlot Sri Lanka.

Dagen etter dro jeg og Sondre og Birk til Kitulhena, min andre vertslandsby i 1984. Det var rart å være tilbake, mange kjente fjes... Datteren i huset bodde der med sin familie, mens sønnen bodde i nærheten av Katunayake (den internasjonale flyplassen) og jobbet på byggeplass. (Hun hadde et hjertesykt barn, så vi gav dem noen penger, et stykke på vei til operasjon.) Jeg husker at jeg var med å grave en brønn for 27 år siden. Den var ikke i bruk lengre, folk hadde fått seg tv og mobiltelefon, men det var som om det var en svak undertrykket atmosfære i landsbyen. Det var som om tiden hadde stått stille - muligens det hadde vært flere [JVP-sympatisører](#) her enn ellers.

Hovedinntrykket fra begge landsbyene var at de var mer bakevje nå enn sist - folk virket etter mitt inntrykk litt desillusjonerte, sist virket de som om de hadde mer entusiasme og fremtidsstro. Mange hadde flyttet til mer urbane deler av landet eller til utlandet.

Vi tok også en lang dags tur til [Yala](#) og [Kataragama](#) - førstnevnte hadde en veldig vakker natur, mens Kataragama var full av et yrende folkeliv med religiøse pilgrimer .

Så bar det til Colombo hvor vi besøkte familien til veda mahattaya. Hans midterste datter var gift med en offiser fra marinen, og de hadde to barn. Det var veldig hyggelig å treffe alle igjen særlig amma og Niluka som nå var blitt en dame på 36.

På veien til flyplassen Katunayake stoppet vi en halvtime og fikk møte Dayasiri, storebroren min fra Kitulhena. Et hjertelig gjensyn.

Tore Gjert og Siripala i Dolahena, juli 2010.

Alle opplevelsene, møtene med folkene gjorde at alle har veldig lyst å reise tilbake til Sri Lanka, i hvert fall før det har gått 27 nye år.

Mvh Tore Gjert Eriksen

HELPS adresse i Sri Lanka:

Siripala Gamage, 'Charika', Dolahena, Horana.
 Telefon: +94 34 22 63 142, mobil +94 77 97 19 686
 E-post: siripalagamage@yahoo.com
 URL: <http://www.sathkara.blogspot.com>
 HELPs bankkonto: A/C 0000720064 i Bank of Ceylon, 87, Anguruwathota Road, Horana, Sri Lanka
 Registrert NGO under Voluntary Service Organisation Act. No. 8 of 1998 No. HDS/S.S.O/1/2001

HELPS kontakter i Norge:

Asbjørn Tufto, Nervegen 4, 2312 Ottestad
 mobil +47 97 56 12 21
 E-post: asbjorn@tufto.no
 Hans Petter Hanssen, Krystallv. 4, 2322 Ridabu
 Tlf. +47 62 53 32 21, mobil +47 480 73 541
 E-post: hanshans@bbnett.no
 Bankkonto: 2020 32 12187. BIC/Swift-kode: SPTRNO 22. IBAN-nr.: NO83 2020 3212 187
